

БЫРӨДӘМ ПЕМЫДУУН

Орган областуса особөй ыкбезкомиссиялөн да ОдН сөветлөн

№ 4

Апрель 30-д лун, 1932 во.

№ 4

ГАҖЕТАЛӨН дОН

Адрес:

12 тбл.	6 тбл.	3 тбл.	1 тбл.	Сыктывкар, ОБОНО, „Быр. Пемыдуу“ редакция.
72 ур.	36 ур.	18 ур.	6 ур.	

Газет сузбдны позб быд пошта отделеңнб пыр да
посмбновлөдлыяс пыр

Май 1-д лун вөчки социалистическөй ордыган ставмувывса празнык лунөн КОМІ ОБЛАСТ ПӨРТНЫ ӨТСАМА ВЕЛӨДӨМА ОБЛАСТӨ

ВЫЛӨЖЫК КЫПӨДНЫ СОЦОРДЫГӨМ-
ЛЫГ, УДАРНИЧЕСТВОЛЫГ ЗНАМЈА

Матысмө май 1-өд лун
социалистическөй орды-
ган ставмувывса праз-
нык. Социалистическөй
ордыгөмлы тајө лунө
гырө кујим во.

СССР-са робочөй
класс, партија чүждөдө-
лөн да ЦК вескөдлө-
лөн воисны зев гырыс
вермөмјасө социализм
төчөмын. Социализмлыс
фундамент течөм пома-
нөма. Ленинлөн вопрос
„көдү көдөс“ разреші-
төма помөз бергөдчыв-
гөм вылө социализм дор
карын і сиктын. Вітво-
ва план успешнөја пөрт-
тө олөмө нол воөн.
Өзјалөны выл, му вы-
лын медгырыс домна-
јас—Магнитострой, Куз-
нецкстрой да с. в. Тајө
гырыс вермөмјасө пер-
јимө классөвөй врагкөд
—кулаккөд да сјјө аген-
туракөд—быдпөлөс мас-
та оппортунистјаскөд
ев чорыд тыш нуөдө-
лөн, соцордыгөм да
ударничество паскы-
нуөдөмөн. Соцорд-
ыгөм да ударничество
знамја улын мунөны
уна мільон ужалыс јөз,
ыжыд энтузиазмөн, ге-
ројскөја тышкасөны со-
циализм течан быд фронт
вылын. Соцордыгөм,
ударничество чужтисны
уна дас сурс Гаврил Иван-
јасөс, Кармановјасөс.

Соцордыгөмын, мијан

уна-на емөс тырмытөм
торјас—ордыгөм вооб-
ще, ордыган договор-
јас щөкыда колөны
прөвериттөг. Тајө колан
каднас май 1-д лунөз
колө артыштны орды-
гөмлыс да ударничесто-
лыс ітогјас—прөверит-
ны, кущөма пөртсөны
олөмө соцдоговорјас,
төдмавын ударник-ге-
ројјасөс, петкөдны ер-
дө лжеударникјасөс, рва-
чество. Соцордыгөм чу-
жтис социалистическөй уж-
ын выл формајас—хоз-
расчот. Колө прөверит-
ны быд предпріјаттөын,
вөрпунктын, кылөдчан-
інјасын, школајасын да
мукөдлаын, кущөма пөрт-
тсө хозрасчот, бырөд-
сө уравніловка, обез-
личка да с. в.

Комсомол—орды-
гөм да ударничество
возглавитыскөд чорыда
колө кутчисны вөркы-
лөдөмө, гөра-көза кам-
паннө успешнөја нуө-
дөм вылө, ставлы-
колө бригадајасөн
петны јујас вылө,

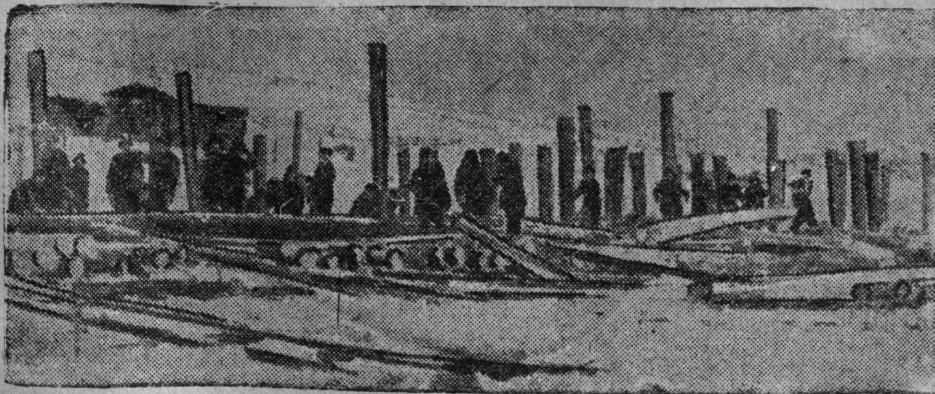
Педтехникумса култармејеч ударникјас

быд ју пөртны ударнө-
јө мөда-мөд јујаскөд
ордыгөмөн; колхозја-
сын котыртавын моло-
дожнөј, женскөј і с. в. по-
стојаннөј бригадајас,
јонмөдны колхоз-
јасөс организација да
овмөс боксаң, кыпыда
нуөдны уж аскіө тех-
ника бостөм куза, ко-
тыртавын техника ве-
лөдан, рационализатор-
көј, планово-экономичес-
көј бригадајас, группа-
јас; чорыда тышкасны
марксистско-ленинскөј те-
оріјаөнвооружитчөмпон-
да, всеобуч, политехни-
зација пыртөм, сөм мобі-
лизуетөм понда, май 1-д
лун кежлө став негра-

мотнөјјасөс велөдөм
понда, дорјыган вын кы-
пөдөм, интернациональ-
нөј воспитаннө понда,
Сталин јортөн індөм б
условіјө быд ужын тыр-
төм понда с. в.

Нөшта колө чорыда
кутчисны тышкасны со-
циалистическөй фронт
вывса быд участокын,
став фронт паста нас-
тупајтны кулакјас вы-
лө, тышкасны Ленин
партија да комсомол
пыщкын вескыдыв оп-
портунисткөд, кызі өні-
ја кадын мед ыжыд
опасносткөд шугавыв
песовтысјаскөд, сөстө-
ма нуөдны ленинскөј
национальнөј политика,
соцордыгөм да удар-
ничествоөн успешнөја за
вершитны медвозза пја-
тiletка да, мөд пјати-
леткаө течны классјас-
төм социалистическөй об-
щество.

Сыктывкарын лѣкбез уж

Пемыдлун бырѣдѣм сулалѣ зев ыжыд могѣн быд култармејеч, быд неграмотнѣј да малограмотнѣј возын. Но ѣнѣз-на тајѣ ужсѣ торја организацијас оз лыддыны коланаѣн. Сы вѣсна ѣнѣз-на мѣ пемыдлун бырѣдѣмын адзам уна нелучкѣјас. Сыктывкар паста сентябр 1 лун кежлѣ вѣлі лыддысѣ 102 негр. да 305 м-гр. Пемыдлун бырѣдѣм Сыктывкарын арсан январѣ мунѣс некытчѣ тужтѣма.

Январ 15 лун кежлѣ вѣлі 146 негр. да 331 малогр. Апрель 1 лун кежлѣ важ охватѣтѣм неграмотнѣј да малограмотнѣјѣс лѣзѣма 100% вылѣ грамотнѣјѣн. Но оз коввунѣдны сѣјѣ, мыј Сыктывкарѣ локтѣны быд лун выл ужалыс јѣз, кодјас пѣјын емѣс неграмотнѣј да малограмотнѣј.

Выл охватѣтѣм неграмотнѣј лыддысѣ 36 да 79 малограмотнѣј, кодјасѣс кыскѣма велѣдчыны 100% вылѣ.

Быд участокѣ прѣкрепѣтѣма торја култармејечјасѣс, кодјас велѣдѣны выл локтысјасѣс

(негр. да малогр.). Велѣдѣма Сыктывкарын январ тѣлысхан 1 мајѣз 249 негр. да 443 малогр. Велѣдчѣны 36 негр. да 76 малогр., кодјас регыда кадѣн помаласны. Пемыдлун бырѣдѣмын ужалысны мед бура тащѣм организ. да учреждѣннѣјас: Педтехникум, Совпартшкола, Индустриалнѣј техникум, Коопер. техникум.

Омѣла думажтѣны тајѣ уж понда: лесзавод, медтехникум, медсантруд.

Лесзаводлѣн завком договор оз вѣч, шуѣ, „он-пѣ вермы бырѣдны неграмотностѣ ставыдлыс“.

Пемыдлун бырѣдѣмын карлѣн тащѣм вермѣмјас:

1) Выл култармејечѣс кыскѣма 96 морт.

2) Важ велѣдѣмыс кыскѣмѣс ставсѣ лѣзѣма грамотнѣјѣн.

3) Выл локтыс неграмотнѣј да малогр. кыскѣма велѣдны.

4) Нуѣдѣма слѣт велѣдчысјаслыс да велѣдчысјаслыс.

5) Премѣрујтѣма 17 култармејечѣс да 67 велѣдчысѣс.

Самообязательство пѣртѣсны олѣмѣ

Обоно ОдН јачејка бердсанеграмотнѣј группа да с мортыс, арнас сетлѣм самообязательство мај первој лунѣз бырѣдны ассыныс велѣдчытѣм, ставнас пѣртѣс олѣмѣ. Первој мај лун кежлѣ 9 морт переведѣтѣма малограмотнѣјѣ і ѣтѣ—грамотнѣјѣ.

Велѣдчѣм кынѣ неграмотнѣјјас прѣнѣмајтѣсны активнѣј участѣје общественно-полѣтѣсскѣј ужјасын. Лесозаготовка вылыс прорыв бырѣдан

штурмѣвѣј тѣлысѣ, неграмотнѣјјас ас окѣтаѣн ветлысны вѣрѣ, ужалысны сенѣ дассѣзім лун. Кык лунја ужалан дѣн ставѣн пуктѣсны самошлѣт „ОдН“ стрѣйтѣм вылѣ.

Ставѣн неграмотнѣјјас нѣбѣсны којмѣд рѣшајущѣј во нѣма зајѣм, ставсѣ 55 шајт дѣн. Малограмотнѣј группаѣ переведѣтѣм бѣрын, велѣдчысјас гѣжсѣсны газет-журнал вылѣ

Ч-ва

Лептыны ѣд лѣкбезужвылын

Обком да Обѣсполком асланыс шуѣмјасын щѣктылысны бырѣдны неграмотност мај первој лун кежлѣ. Кущѣма мѣ пѣртѣм олѣмѣ тајѣ шуѣмјас і кущѣм вермѣмјасѣн мѣ локтѣм мај 1 лун кежлѣ Колѣ шуны, мыј мај 1 лун кежлѣ апрѣл 20 ѣд лун свѣдкајас сертѣ пемыдлун бырѣдан фронт вылын тыр вермѣм став рајѣнјасын бара-на егѣ кужѣ бостны. Абу-на быд рајѣнын вѣчѣма колана перелом. Обществѣност абу мобѣлізујтѣма. Кулак ужлы оз быдлаын сетавны чорыд отпор. Апрель 15 лун кежлѣ Устѣцылма-лѣн кыскѣма велѣдчыны 1577 неграмотнѣј пѣыс 921 морт 1375 малограмотнѣј пѣыс 623 морт. Тајѣ петкѣдлѣ, мыј Устѣцылемса парт-комсомолскѣј организацијас лѣзѣмаѣс пемыдлун бырѣдан уж оппортунист сама самоток вылѣ, мыј РК, профсојуз да ОдН организацијас омѣла а тѣждысѣмаѣс, омѣла от-

салѣмаѣс бырѣдны пемыдлун сетѣм срок кежлѣ.

Мед возын муныс Прѣлузскѣј рајѣн, содтѣм пыддѣ, бѣрја каднас чѣнтѣс ѣд пемыдлун бырѣдан фронт вылын. Лузса общественностлы колѣ пемыдлун бырѣдѣмын велѣдчыны, медым не воштыны кыс сетѣм гѣрд знамја.

Ыжыд восков воѣд, штурмѣвѣј тѣлысын вѣчѣс Сыктыв рајѣн. Апрель 29 лун кежлѣ рајѣн паста вѣлі лыддысѣ 396 морт неграмотнѣј. На пѣыс велѣдчѣ 386 морт, лѣбѣ 97,7%. 1343 малограмотнѣј пѣыс велѣдчѣмѣ кыскѣма 1330 морт лѣбѣ 99,5 прѣцент.

Тајѣ лыдпасјас вѣста-лѣны, мыј пемыдлун бырѣдан ужын позы вѣчѣны јѣна гырыс вермѣмјас, общественност збыл вылѣ мобѣлізујтѣмѣн вермана регыда кадѣн пѣртны олѣмѣ партијалыс да правѣтелстволыс щѣктѣмјас бырѣдны неграмотност“.

Лыдпасјас лѣкбез уж понда апрѣл 20 лун кежлѣ

Районы	Устал. н/гр. на 20/IV	Из оставш. охват. учеб.	% охв.	Устал. м/гр. на 20/IV	Из оставшихся охвачено учебой	% охв.
1. Прилузский	981	358	88,5	1350	1104	81,8
2. Сысольский	396	387	97,7	486	473	99,5
3. Устькуломск.	2275	2140	94,1	2539	1165	41,6
4. Тр.-Печорск.	445	394	88,3	357	255	66,5
5. Удорский	913	711	77,9	1017	842	82,7
6. Устьвымский	687	581	64,5	1114	904	81,1
7. Сторожевск.	1353	1076	79,5	642	388	72,0
8. Сыктывдин.	1444	1199	82,3	924	728	78,6
9. Устьцилем.	1489	833	55,9	1135	383	34
10. Сыктывкар	76	76	100	295	295	100
Итого	10159	8265	81,3	9757	6596	66,0
Ижма	4041	2914	72			

Ордъыгөм кыпөдөмөн кылөдчөмын воны гырыг вермөмјасөн

Бојевөја нуөдны кыскасөм да кылөдчөм

Велуна рајонын оп-портунистическөј самөн ужалөмла, код ыло не отчид-нын индыліс Обком, тулыс мјанөс суис не став кер катищөјасө кыс-көмөн. Оні уналаын ло-іны сещөм мөвпјас дај ужјас, бытто кыскытөм вөрсө позө колны мыр бердас. Ташөм оппорту-нистическөј мөвп куза-ыс колө зев чорыда кучкыны. Мјан мог — став пөрдөм вөрсө кыскыны катищөјасө, мед вермім таво кы-лөдны.

Колө кыскасны воло-кушајасөн. Војса кын-малөмјас ылын кыс-касны.

Социалистическөј стро-ителстволы, пјатилетка помалан нолөд во план-јас тыртөмлы колө вөр. Мјанлы колө сјөс сет-ны.

Кылөдчөмө лөсөдчө-мын откымын участок-јасын абу-на-жө ставыс лучкі. Төвса пурјасөм абу-на помалөма. Сјөс колө өдрөдөмөн помав-ны.

Быдлаын нөшта ви-рөдлыны — дас-ө таке-лаж кылөдчанијасын, примітны мерајас мед вөлі такелаж тырмымөн. Прөдуктајас откымын-лаын кылөдчан пунктја-сын оз-на тырмыны.

Мед вөлі сјөс нуөма тырмымөн.

Ужалан ын кылөдчө-мө ыстыны тырмымөн, бура најөс расстанові-ны, сквознөј да хозрас-чотнөј бригадајас котыр-талөмөн.

Рајкомјаслы, партја-чејкајаслы нөшта вирөд-лыны партинөј да ком-сомольскөј ынјас кы-лөдчан ужјасын лучкіа-јуклөм ыло да бырөд-ны сені нелучкіјасө.

Матысмө ставмувыв-са пролетариатлөн рево-люционнөј ын петкөд-лан лун—Мај Первојөд лун, тајө празник мог-јас гөгөрыс кылөдчыс-јасөс, колхозникјасөс, гөл да шөркөддема крестанаөс котыртөмөн бостны гырыс вермөм-јас кылөдчөм ужјасын, став хозајственно-полі-тическөј могјас олөмө пөртөмын.

Соцордъысөм пас-көдөмөн ударничество кыпөдөмөн, Сталин јортлыс квајт усло-вјө олөмө пөртөм вөс-на косасөмөн, кулак ы-лө наступајтөмөн, оп-портунизмкөд кык фронт ыло косасөмөн воны гырыс вермөмја-сөн пролетариат праз-ник—Мај Первојөд лун кежлө, бостны гырыс өдјас кылөдчөмын.

Госкаса колхозјаслөн асланыс вермөм-јас жылыс рапорт

Колхозса медвоzza бригаднөј слот нымсан, коді чукөртчыліс отчот-но-перевыборнөј кам-паннө заводітігөн да кө-за кежлө даслун төдма-лөм куза пробнөј пере-лом нуөдигөн сөлөмсан пасјам да рапортујтам асланым упорнөја коса-сөм резултатјас жылыс.

Классөвөј враг ы-лө паскыд фронтөн наступајтөмөн, быд сі-кас оппортунистјаскөд немміритчытөма косасө-мөн, мі перјим збылыс гырыс вермөмјас бол-шевиетскөја көза кежлө лөсөдчөмын:

1. котыртөма кылөд-чөм ыло 5 бригада 55 мортыс, ставыскөд вө-чөма договорјас.

2. Страховөј көјдыс фонд чукөртөма да ве-салөма 100 прөцент ы-лө.

3. Көјдыс фондјас колхозын дастөма:

Нань културајас куза —100 пр.

Технической култура-јас—100 пр.

Картупель—100 пр.
Градвыв пуктас—60 пр.

4. Производственно-финансөвөј план да ужалан планјас вайө-дөма быд бригадөз, бригадникөз да быд колхозникөз.

5. Сплав ыло торјө-дөм бөрын став колан јөзсө котырталөма по-стојаннөј производ-ственнөј бригадајасө, прикрепиталөма да сетө-ма вөв ын, сјөс-завод да ужалан көлуј му ылын ужаліг чөж кеж-лө.

6. Көза нуөдиг кежлө колөдөма көрым фонд

Мысова ушительница ФЗС удар-ница-культурмејка.

да новлөма мујас ы-лөз—360 центнер.

Отсалім вайөдны кө-за план јединиличникјас быд керкаөз.

Мі көсјысам, мы та-јө вермөмјасөс закрепі-төмөн нөшта јона бост-сам большевистскөј өд-јас кыпөдөм могыс да кутам левјас моз коса-ны большевистскөј кө-мөд тулысса ужјасын медвоzza места бостөм вөсна.

Мі, Госкаса колхоз-јас, тајө договор куза корам социалистическөј ордъысөм ыло ыль-гортса „Гөрд мајак“, „Краснөј звезда, Чіб-ју да „Выл олөм“ кол-хозјасөс.

Партјачејкаса секре-тар — Кузіванов. Г. сов. јуралыс—Савін. РИК-са уполномоч.—

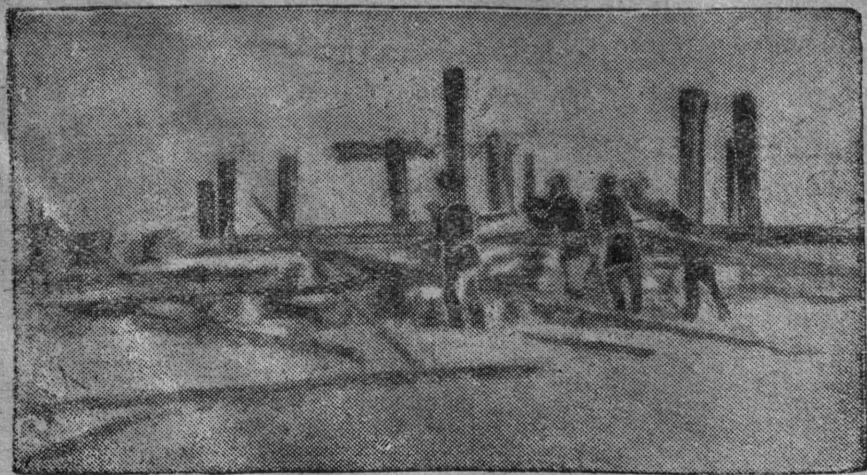
Івашов. Агроном—Покровскіј. Женорганизаторша—

Рочева. „Сталін“ колхозын ју-ралыс—Сівков.

„Јагвыв“ колхозын ју-ралыс—Шурганов.

„Завет Ільича“ колхо-зын јуралыс—Сівков.

„Краснөј городок“ кол-хозын јур.—Попов.

Мыј понда колө вужны был алфавит былө?

Ми, комі ужалыс јөз, революција бөрын пон-дiм гiжны (да) öнi-на гiжам) Молодцовөн лө-сөдөм шыпасөн: не-кымын шыпас роч, не-кымын аслыс сама, шуам н, л, з, з да му-көд. Тащөм шыпас-ясыс комі јөзлөн кыңзi некущөм ас сорнiа јөз-лөн абу. Комі гiжөдтө мөдпөлөс сорнiа морт оз-i куж лыддыны. Сiз-кө, öнiја комі алфави-тыд мијанөс торјөдө, јансөдө мукөд ужалыс јөзыс, а оз öтувт.

Сесса аслыс сама шы-пасјассө вөчөмыс (шриф-тыс) куш комі јөзыдлы дона сувтө, донсөдө га-зет-нига лезөм дај абу бур челадөс велөдөм боксан.

Важ алфавитыд торкө мијанлыс култура кыпө-дөм националној по фор-ме да социалистическөј по содержанию.

Был алфавит былө вужөмөн тајө омөлтөр-јасыс бырөны.

Кытыс лоі был алфа-витыс?

Был алфавит лөсөдө-ма латiн алфавит под улын. Унжык јөзыс му вылын гiжөны латiн алфавитөн.

Бурторјасыс латiн ал-фавитлөн со кущөмөс: Шыпасјасыс гiжөм боксан, техника боксан, медса бур став алфавит дорыс.

Сесса шыпасјассө вө-чөмыс (шрифтыс) уна јөзыдлы донтөм сувтө дај унжык пөлөс ем: кыз, куз, вөснiд i быд-сама пөлөс.

Тајө латiн алфавит под улын i лөсөдiсны СССР-са ас сорнiа јөз был алфавиттө; лөсө-дiсны сiзi, мыј öткод

шыјасыс гiжсөны öткод шыпасјасөн: Nom, kor, kar кывјас тотарјас да мукөд ас сорнiа јөз лыддасын сiзi-жө, кызи ми лыддам.

Сiз-кө был алфавитыд —јөзөс öтувтан алфа-вит, 151 ас сорнiа јөз пыщкыс 63 вужисны-лөсөдiсны алфавитсө ла-тин алфавит подулын.

Гөгөрбок донјалөм бөрын, колан вонојабр-төлысын, Обком ВКП(б) вынсөдiс был алфавит да сетiс директiва öнi-сан-жө бостчыны был алфавит вочасөн олөмө пөртны.

Тајө ужсө ковмас помавны 1934 во кежлө.

Паскөдны унжык детсадјас да плө-щадкајас

Ленин јорт-на шулис мед-пө быд нывбаба кужiс вескөдлыны го-сударствоөн. Öнi Ле-нинлыс шуөмсө пөрта-мө-нын олөмө. Нывба-бајас актiвноја участ-вуйтөны сөветјас ужын, мунө сплошнөј пемыд-лун бырөдөм. Но тајө абу-на јещө тыр вер-мөм. Медым зiкөз ныв-бабајасөс матыгтны олөм течөм бердө, на-јөс колө мездыны зып-ка бердыс да поснi че-лад бердыс.

Партiја да правителст-во јона ыжыд вымаң-нө обрацайтөны та вы-лө. Öнi правителство постановитiс 1933-д во-

ын Сојуз паста нуөдны дошколној всеобуч. Став челадсө 4-сан 7 арөсөз колө охватитны детскөј садјасөн да плөщадкајасөн. Мијан областын тајө ужыс бокө петны оз поз. Таво былө колө охватитны дошколној возраста че-ладөс детсадјасөн да плөщадкајасөн 12 сурс а öнi кежлө охва-титөма сөмын-на 5 сурс. Таво былө дошколној сет колө паскөдны кык мында, вөчны подготов-ка 1933-34 војас кежлө дошколној всеобучнуд-ны. Тащөм гырыс мог-јас олөмө пөртны вер-мам только сек, корбыд нывбаба, быд култар-мејеч кутчысас уж бер-дө да ас бөрсыс кыс-кас ужас став колхоз-ничасө i öтка крестан-кајасөс. Мед быд лик-пунктыс кончитыс вөли дошколној култарме-јечөн!

I. Јелкина.

Пөжарнөј камандаса ударникјас, кодјас бырөдiсны неграмотност

Сөм чукөртөмын мијан могјас

Мијан Комі областын хожајственно-политичес-көј могјас олөмө пөр-төм былө, мөд квартал-ын колө чукөртны сөм кык миллон өкмыс со шайт. Тајө сөм колө чукөртны сельхозналог-ыс, самообложеньдыс, култнологыс да мукөд пөлөс быт мынтана өк-төдјасыс, кодјасыс уна на колөма перјытөм сөм. Зајом разөдөмын да взносјас чукөртөмын Комі област колтчө бө-рө. Медса-нын јона оз вештавны отсрочкаөн

нөбөм зајом колхозник-јас.

Сөм чөжан кассајас пыр тајө кварталас колө чукөртны сөм 205 сурс шайт. Быдөнлы гөгөр-воана, мыј лишалөм сөм ордын вiзөмөн мiвөчам государстволы ыжыд вред. Быд ужалыс вој-тырлы колө быд лишалөм шайт нуны сөм чө-жан кассаө.

Колө öдзөдны i ко-оперативјас пыр сөм чу-көртөм.

Лучкин.

Изваын организуйт-чөны зоналној стан-цијас

МОСКВА, 17-IV. Таво-востыны пасјөм науч-ној учрежденьнөј аспiыс РСФСР-са Госпланөн лоө организуйтөма Изва-ын көрвiзөм куза зо-налној станција, код вы-лө шуөма лезны 57 сурс шайт, да көрвiзөм куза-жө зоналној стан-ција Обдорскын сы мын-да-жө сөм лезөмөн, сес-са сенi-жө Ыли Војвылын пунктас вөдiтөм куза зоналној станција. Тајө станција былө шуөма вiзны 113 сурс шайт.

Отв. ред. ЈЕРМАКОВ.